

הפרקליטה הצבאית הראשית: לא קם חשד לביצוע עבירה פלילית המצדיק פתיחה בחקירת מצ"ח לבירור נסיבות למותה של העיתונאית שירין אבו-עאקלה

ביום 11 במאי 2022, פעלו כוחות צה"ל בעיר ג'נין למעצר פעילי טרור. במהלך הפעילות, התפתחו חילופי אש עצימים בין כוח צה"ל לבין מספר רב של מחבלים חמושים. המחבלים ירו ירי רב, והשליכו לעבר כוחות צה"ל מטעני נפץ. במהלך הפעילות המבצעית העצימה נהרגה עיתונאית רשת "אל ג'זירה", שירין אבו-עאקלה, ונפצע העיתונאי עלי סמודי. בעקבות האירועים נערך תחקיר מבצעי מקיף, יסודי ומקצועי.

בהתאם למדיניות החקירות בנוגע למקרי מוות באיו"ש, החלטה בדבר פתיחת חקירה ביחס למותו של אדם במהלך פעילות בעלת אופי לחימתי של ממש, תתקבל לאחר עריכת בירור עובדתי. כך נעשה גם במקרה זה. לנוכח אופי הפעילות המבצעית, שכללה חילופי אש נרחבים, והייתה בגדר לחימה מובהקת, לא נפתחה חקירה מיידית; ועם השלמת התחקיר המבצעי, הועברו כלל הממצאים לבחינת הפרקליטות הצבאית, לשם קבלת החלטה בעניין.

בפני הפרקליטה הצבאית הראשית הוצגו כלל הממצאים שנאספו במסגרת התחקיר, לרבות הניתוח הוויזואלי והקולי של תיעוד אירועי הלילה, התייחסות למידע ולטענות שפורסמו על-ידי גופי תקשורת זרים, וכן ניתנה התייחסות לשאלות הבהרה שהופנו לצוות התחקיר.

בתום הבחינה נמצא כי במסגרת התחקיר המבצעי התבררו נסיבות המקרה בצורה יסודית ומקיפה, הן באמצעות תשאול ובדיקה מקיפים, והן באמצעות בחינת תיעוד ויזואלי שנאסף ממקורות שונים. חומרי התחקיר המבצעי, לצד נתונים ומידע ממקורות חיצוניים לצה"ל, הניחו תשתית עובדתית מספיקה לצורך קבלת החלטה בשאלה האם לפתוח בחקירת מצ"ח.

לאחר בחינה כוללת של האירוע, ועל בסיס כלל הממצאים שנאספו, מצאה הפרקליטה הצבאית הראשית שבנסיבות המקרה, על אף התוצאות הקשות – מותה של עיתונאית

ופציעתו של עיתונאי נוסף – לא קם חשד לביצוע עבירה פלילית המצדיק פתיחה בחקירת מצ"ח.

ההחלטה התבססה על ממצאי התחקיר, המלמדים כי הירי שביצעו חיילי צה"ל במהלך האירוע כוון לעבר מי שזוהו כמחבלים חמושים. בתוך כך, לא עלה חשד כי נורה ירי מכוון לעבר מי שזוהו כאזרחים, ובפרט כעיתונאים. בשים לב לכך שהירי של כוח צה"ל נורה במהלך קרב שבו בוצע ירי נרחב של מאות קליעים, לאורך פרקי זמן ממושכים, מצד חמושים פלסטיניים, לא נמצא כי פעולת הכוחות חרגה מן הסביר. כן נשקלה העובדה כי לא ניתן לשלול את האפשרות, שאבו-עאקלה נפגעה מירי של חמושים פלסטיניים. בהקשר זה יוזכר, כי בדיקת הקליע, בבדיקה פורנזית מקצועית במעבדה לזיהוי פלילי של משטרת ישראל, לא אפשרה להכריע אם הקליע נורה מן הנשק הצה"לי שנבדק, ואשר ממנו בוצע ירי בסמוך לפגיעה באבו-עאקלה.

במסגרת ההחלטה הובאו בחשבון מאפייניה הכוללים של הפעילות המבצעית - פעילות של כוחות צה"ל, במבצע לסיכול טרור, כאשר מחבלים חמושים יורים לעברם מתחילת המבצע ולכל אורכו. הכוחות פעלו בתנאי סכנה ממשית, לחץ ומתח גבוהים במיוחד. בהתאם, נדרשו הכוחות לקבל החלטות בזמן אמת, תחת אש וכשהם נתונים בסכנת חיים. מאפיינים מבצעיים אלה מאפשרים מרחב טעות לכוחות, והתוצאה הטרגית של המקרה אינה מעוררת, כשלעצמה, חשד לביצוע עבירה.

סופם של דברים, הגם שקיימת סבירות גבוהה כי אבו-עאקלה נפגעה מירי של חיילי צה"ל, הרי שנסיבות הירי, כפי שעלו מן התחקיר ומשאר הממצאים שנאספו, אינן מקימות חשד לביצוע עבירה, שיש בו כדי להצדיק פתיחת חקירה פלילית.